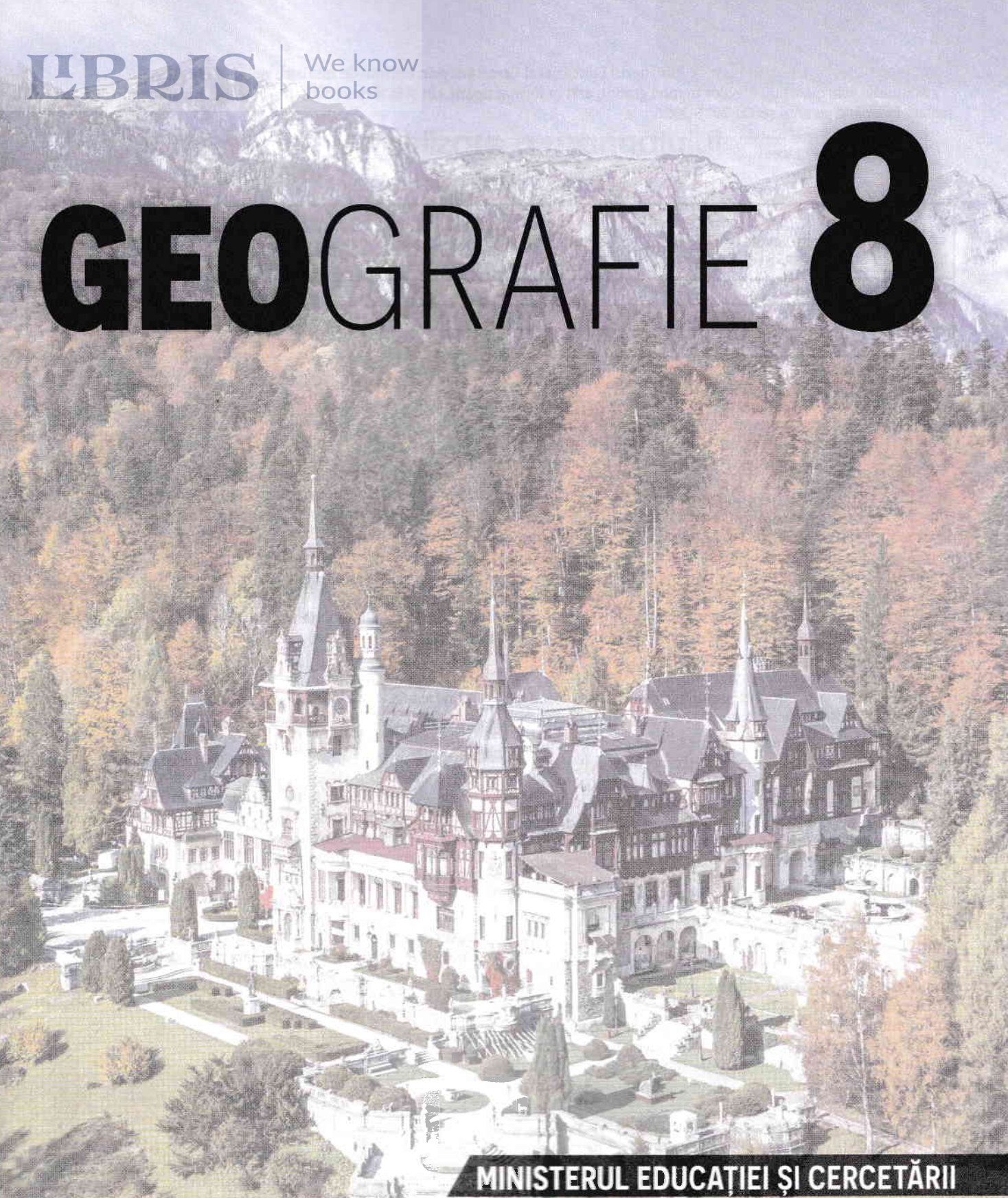

LIBRIS

We know
books

GEOGRAFIE 8

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

MINELIEA GHEORGHE (COORDONATOR)
GEANINA BADEA
TINA ELENA ENE
ROBERT GEORGE IONIȚĂ
MARINA-RAMONA VÎRGHILEANU

CORINT
BOOKS

Cuvânt-înainte	7	Test de recapitulare și autoevaluare	75
Test inițial	8	Test secvențial	76
Unitatea 1 • Poziția geografică	9	Unitatea 4 • Populația, așezările omenești și organizarea administrativ-teritorială	77
Poziția geografică: Elemente definitorii și consecințe • Statele vecine	10	Populația – elemente și structuri demografice	78
România – țară carpatică, dunăreană, pontică și central europeană	12	Aplicație practică: Interpretarea unor grafice și reprezentări cartografice privind populația României ...	81
Test secvențial	14	Așezările omenești	82
Unitatea 2 • Relieful României	15	Așezările rurale – evoluție și diferențieri teritoriale	82
Relieful – caracteristici generale	16	Așezările urbane – evoluție și caracteristici actuale	84
Studiu de caz: Cutremurele în România • Prezentarea regulilor de comportament în caz de cutremur	19	Caracterizarea geografică a orașului București	86
Munții Carpați	21	Organizarea administrativ-teritorială a României	87
Carpații Orientali	21	Studiu de caz: Caracterizarea unor orașe mari	89
Carpații Meridionali	24	Test de recapitulare și autoevaluare	91
Carpații Occidentali	27	Test secvențial	92
Depresiunea Colinară a Transilvaniei	29	Unitatea 5 • Activitățile economice	93
Dealurile și podișurile extracarpatiche	31	Agricultura	94
Subcarpații	31	Fondul funciar agricol – potențial și valorificare	94
Podișul Getic • Podișul Mehedinți	34	Regiuni agricole – elemente specifice	96
Podișul Moldovei	36	Valorificarea produselor agricole – tradiție și modernitate	96
Podișul Dobrogei	38	Resursele naturale și industria	97
Dealurile de Vest	40	Resursele naturale și valorificarea lor	97
Câmpiile	41	Industria energetică și a energiei electrice	99
Câmpia de Vest	41	Industria constructoare de mașini	100
Câmpia Română	42	Serviciile	101
Delta Dunării • Platforma continentală a Mării Negre	44	Căile de comunicație și transporturile	101
Delta Dunării	44	Comerțul	103
Platforma continentală a Mării Negre	46	Studiu de caz: Rolul căilor de comunicație în dezvoltarea economică	103
Studiu de caz: Citirea și interpretarea unui profil geografic	48	Turismul – potențial și valorificare economică	104
Aplicație practică: Relieful orizontului local/localității/județului natal	49	Aplicație practică: Activități economice în localitatea/județul natal	106
Studiu de caz: Rolul reliefului în amenajarea teritoriului	50	Aplicație practică: Valorificarea resurselor alternative de energie	107
Studiu de caz: Identificarea unor fenomene și procese de risc din orizontul local (prăbușiri, alunecări de teren, șiroire/torentialitate etc.) și stabilirea unor măsuri de prevenire/combatere/diminuare	51	Studiu de caz: Potențialul turistic al județului natal	108
Test de recapitulare și autoevaluare	53	Test de recapitulare și autoevaluare	109
Test secvențial	54	Test secvențial	110
Unitatea 3 • Clima, apele, vegetația, fauna și solurile	55	Unitatea 6 • Regiuni geografice și dezvoltarea regională	111
Clima României	56	Diferențieri regionale	112
Factorii genetici ai climei	56	Regiunile geografice pe baze naturale	114
Elemente climatice	57	Aplicație practică: Caracterizarea geografică a unei regiuni – Subcarpații	115
Particularități climatice regionale (etaje climatice și influențe climatice)	60	Unitatea 7 • Caracteristici ale mediului înconjurător	117
Apele	62	Calitatea mediului înconjurător în România. Evoluții recente	118
Dunărea	62	Resurse, populație și elemente ale dezvoltării sustenabile	120
Râurile interioare	64	Unitatea 8 • România în Europa și în lume	121
Lacurile și apele subterane	67	Valorile naturale și culturale ale României	122
Marea Neagră	69	România ca membru ONU, NATO și UE	124
Vegetația, fauna și solurile	70	Recapitulare și autoevaluare finală	125
Vegetația	70	Evaluare finală	127
Fauna	71	Bareme de corectare & Bibliografie selectivă	128
Solurile	72		
Aplicație practică: Reguli de comportament în cazul producerii unor fenomene climatice, hidrologice și biogeografice de risc	73		

UNITATEA 1

POZIȚIA GEOGRAFICĂ

- Poziția geografică: Elemente definitorii și consecințe • Statele vecine
- România - țară carpatică, dunăreană, pontică și central europeană
- Test secvențial

Poziția geografică a României

Cu o suprafață de **238.397 km²** (conform INS, 2023), România este o țară de mărime mijlocie, situată în partea central-sud-estică a continentului european. Poziția geografică a oricărui teritoriu de pe Glob poate fi definită din mai multe perspective:

Din punct de vedere **matematic** (al coordonatelor geografice):

◆ **latitudinal** – România se află între 43°37' latitudine N (orașul **Zimnicea**, considerat cel mai sudic punct al țării) și 48°15' latitudine N (satul **Horodiștea-Prut**, cel mai nordic punct al țării); se poate observa că între cele două coordonate se înserează paralela de 45° latitudine N, care reprezintă jumătatea emisferei nordice și explică clima temperată a României; această dispunere latitudinală se reflectă în scăderea temperaturii medii anuale de la 11°C (în partea de sud a țării), la 8,5°C (în partea de nord).

Loc	Țara	Suprafața (km ²)
80	Regatul Unit	242.900
81	Ghana	238.533
82	România	238.397
83	Uganda	236.040
84	Laos	236.800

◆ **longitudinal** – România este situată între 20°15' longitudine E (localitatea **Beba Veche**, considerată cel mai vestic punct al țării) și 29°41' longitudine E (orașul **Sulina**, cel mai estic punct al țării); între cele două meridiane se află cel de 25° longitudine E, care marchează jumătatea continentului european, pe direcție est-vest, ceea ce explică caracterul continental al climatului temperat al României (de tranziție între cel oceanic, specific vestului Europei și cel continental, cu nuanțe de ariditate, caracteristic extremității estice a continentului); acest aspect este pus în evidență de scăderea precipitațiilor medii anuale de la circa 630 mm/an (în vestul țării), la mai puțin de 450 mm/an (în est-sud-est).

REAMINTEȘTE-ȚI

1. Așezarea geografică a României pe Glob.
2. Așezarea geografică a României în Europa.

Punctele extreme ale României

Nord	Horodiștea, județul Botoșani	48°15'N, 26°43'E
Sud	Zimnicea, județul Teleorman	43°37'N, 25°22'E
Vest	Beba Veche, județul Timiș	46°08'N, 20°15'E
Est	Sulina, județul Tulcea	45°09'N, 29°41'E

Poziția României pe Glob

Punctele extreme ale României

Dicționar

Latitudine – distanța măsurată în grade, minute și secunde, de la Ecuator spre Polul Nord sau Polul Sud (de-a lungul unui meridian).

Longitudine – distanța măsurată în grade, minute și secunde, de la primul meridian (meridianul 0°/ Greenwich) spre est sau vest (de-a lungul unei paralele).

Știi că?

● Pe teritoriul României se întrepătrund limita estică a pădurilor de fag (specifică Europei Vestice), cu limita vestică a stepei (specifică Europei Estice) și limita nordică a viței-de-vie.

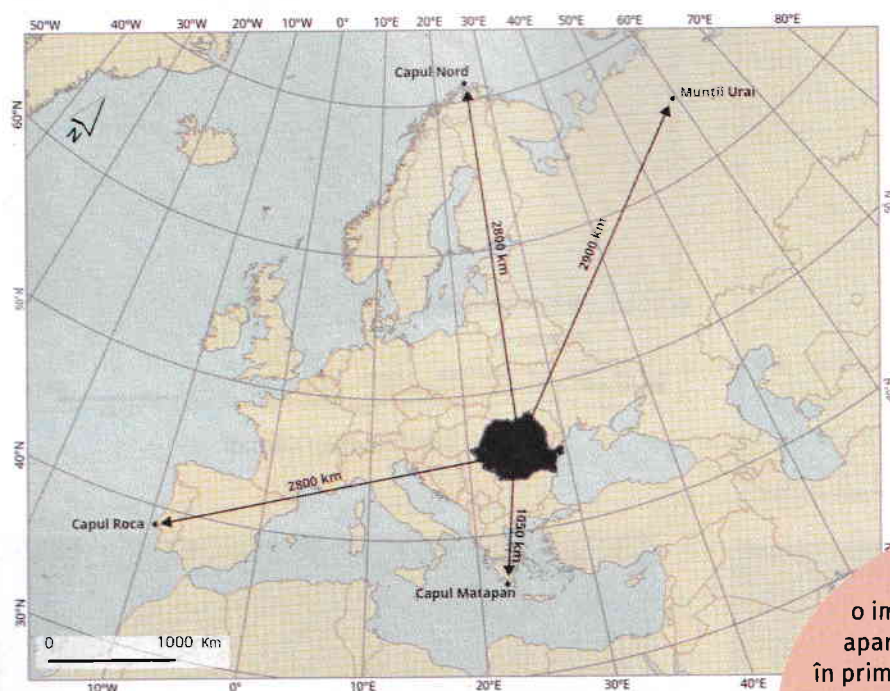
Aplică

◆ **în raport cu marginile continentului**, România se află la distanțe aproximativ egale, față de:

- **Oceanul Atlantic** (la vest) – circa 2.800 km (Capul Roca);
- **Oceanul Arctic** (la nord) – circa 2.800 km (Capul Nord);
- **Munții Ural** (spre est-nord-est) – circa 2.900 km;
- **Marea Mediterană** (spre sud) – circa 1.050 km, Capul Matapan (Tainaron).

(Tainaron).

De aceea, se poate afirma că România este situată în **partea central-sud-estică a Europei**.

Poziția geografică a României pe continent

◆ **în raport cu țările vecine:**

- Bulgaria (la sud);
- Serbia (la sud-vest);
- Ungaria (la nord-vest);
- Ucraina (la nord și sud-est – pe Dunăre și Brațul Chilia);
- Republica Moldova (la est-nord-est).

1. Calculează întinderea latitudinală și longitudinală a teritoriului României.
2. Precizează ce consecință are întinderea longitudinală a teritoriului asupra orei astronomice din România.
3. Calculează distanța în kilometri, de-a lungul unui meridian, între extremitatea sudică a țării și cea nordică, știind că lungimea unui meridian este de 20.004 km.
4. Folosind atlasul, identifică ce tip de granițe are România, cu fiecare dintre țările vecine.
5. Calculează lungimea totală a granițelor României și lungimea totală a frontierei terestre.
6. Precizează tipul de graniță la care se face referire în textul suport, precum și denumirea statului vecin României.

„Dacă rechemăți în minte o imagine a hărții României, de la început apar evidente câteva caractere dominante: în primul rând o formă de hotare aproape ovală, subliniată pe trei părți de ape (...). Spre apus, Tisa ar împlini cercul desăvârșit, dar aici hotarul e mai retras și mai agitat, deși urmărește la distanță aproape egală cursul acestui râu.”
(George Vâlsan, *Pământul românesc și frumusețile lui*, 1940)

Știi că?

- Beba Veche, un sat foarte mic, este cea mai vestică localitate din România. În plus, este una din cele mai vechi așezări din Banat, atestată documentar din Evul Mediu. Deși se află la aproape 1 km de granița triplă România-Serbia-Ungaria, punctul de trecere al frontierei cel mai apropiat este la Cenad, la 40 km distanță.
- Sulina este singurul oraș din Delta Dunării, port la Marea Neagră și la Dunăre. Situat la cea mai joasă altitudine din România, este cel mai înșorit loc de la noi din țară.

Vecinii României	Lungimea frontierelor (km)		
	Totală	Terestră	Fluvială
Ucraina	649,4	273,8	343,9
Republica Moldova	681,3	-	681,3
Marea Neagră	193,5	-	-
Bulgaria	631,3	139,1	470,0
Serbia	546,4	256,8	289,6
Ungaria	448,0	415,9	32,1

(Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, 2023)

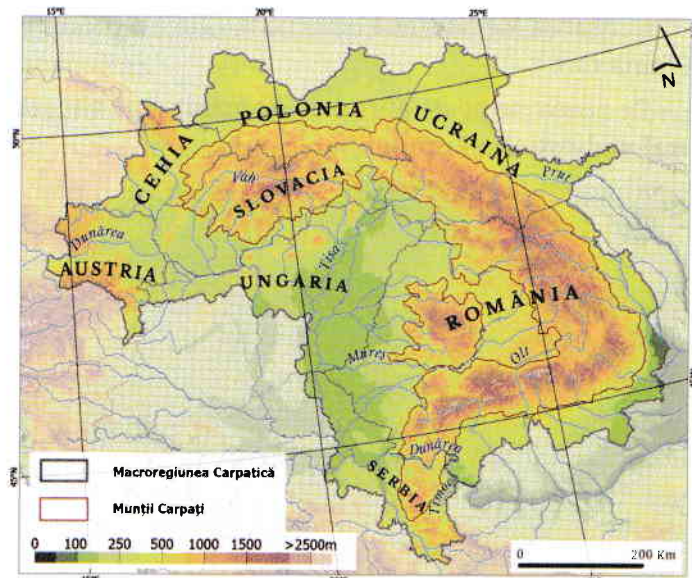
REAMINTEȘTE-ȚI

- Importanța europeană a Munților Carpați, a fluviului Dunărea și a Mării Negre.
- Statele care alcătuiesc Europa Centrală.

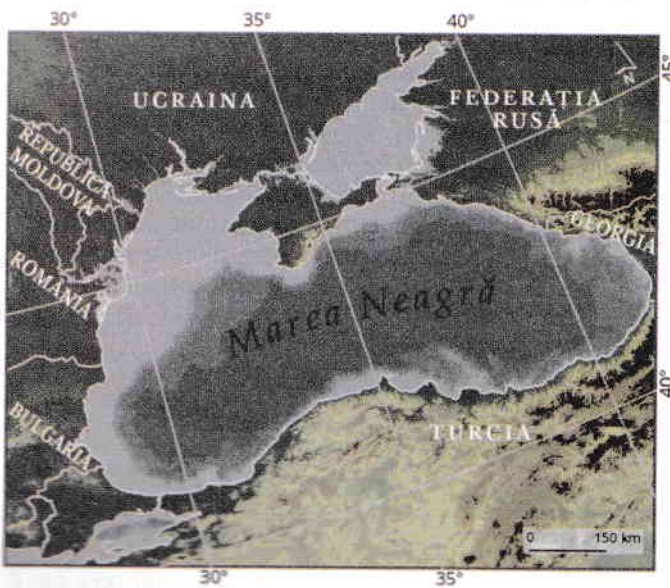
România – țară carpatică, dunăreană, pontică și central europeană

În raport cu elemente naturale de importanță europeană, România este:

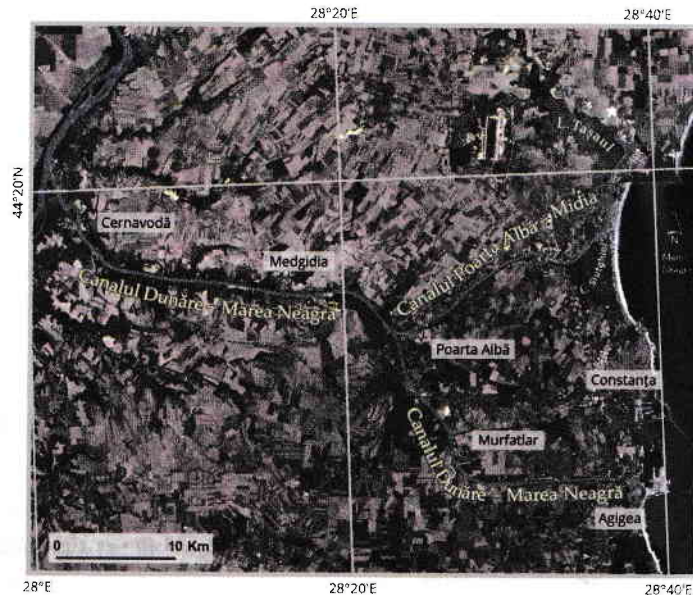
- **țară carpatică** – deoarece 2/3 din lungimea totală a lanțului carpatic, situat între Munții Alpi și Munții Balcani, se desfășoară pe teritoriul ei;
- **țară dunăreană** – întrucât 38% din lungimea totală a fluviului Dunărea curge pe teritoriul României, la granița de sud cu Serbia și Bulgaria;
- **țară pontică** – pentru că România are ieșire la Marea Neagră (numită Pontus Euxinus în Antichitate), având o lungime a litoralului de 245 km, între Gura Chiliei și Vama Veche.

Lanțul Munților Carpați

Bazinul Mării Negre

Canalul Dunăre-Marea Neagră

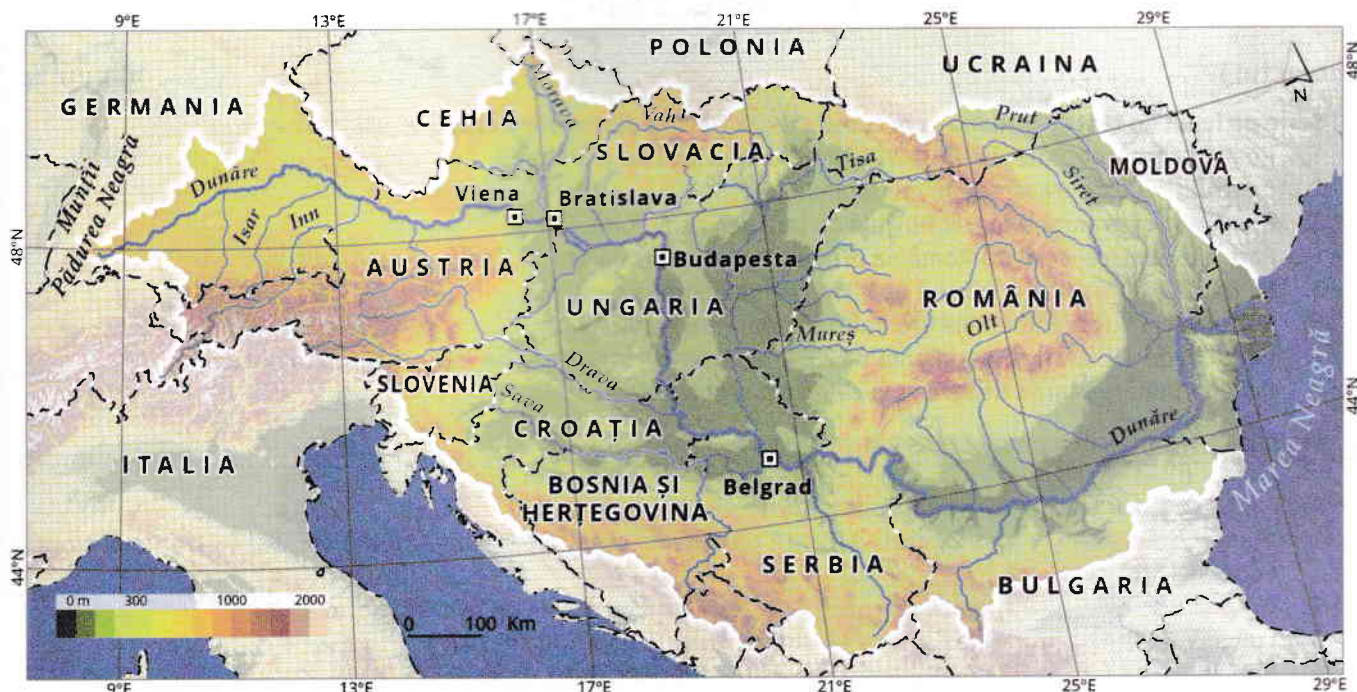
Știi că?

- În urmă cu 32 de ani, la 25 septembrie 1992, a fost inaugurat oficial Canalul Rhin-Main-Dunăre, după 70 de ani de studii, proiectare și construcție. Acest canal este o parte importantă a căii fluviiale (de 3.500 km) care străbate Europa pe direcția NV-SE și leagă orașul Rotterdam, situat la Marea Nordului, de orașul Constanța, de la Marea Neagră, trecând prin 15 țări din centrul și sud-estul Europei.
- Cel mai înalt vârf al întregului lanț Carpatic depășește cu 111 m altitudinea maximă a Carpaților Românești. Vârful

Gerlachovký are 2.655 m și este localizat în Slovacia, în Munții Tatra.

- Fluviul Dunărea izvorăște de sub vârful Kandel (1.241 m), din Munții Pădurea Neagră, Germania, din localitatea Donaueschingen, unde două pâraieșe, Brigach și Breg, își amestecă apele.

- Canalul Dunăre-Marea Neagră este un traseu navigabil foarte important la nivel european, care scurtează distanța până în portul Constanța cu circa 400 km.

Bazinul hidrografic al fluviului Dunărea

DESCOPERĂ

1. Statele europene traversate, pe direcție vest-est, de fluviul Dunărea.
2. Câți kilometri din lungimea totală a fluviului Dunărea aparțin teritoriului României.
3. Denumirile statelor europene pe teritoriul cărora se întind Munții Carpați.
4. Statele care au ieșire la Marea Neagră.

Aplică

1. Identifică, folosind atlasul geografic, mările și canalele navigabile menționate în text.
2. Discută cu colegii de clasă referitor la importanța economică a Canalului Rhin-Main-Dunăre pentru teritoriul României.

EXPLOREAZĂ

Coordonate geoeconomice. România se află localizată la intersecția a două axe economice importante: axa vest-est, care leagă Europa Occidentală (dezvoltată din punct de vedere economic și tehnologic) de spațiul ex-sovietic (bogat în resurse minerale de subsol) și la intersecția dintre axa mărilor (Marea Mediterană – Marea Neagră – Marea Caspică) și axa fluviilor și a canalelor navigabile (Rhin-Main-Dunăre și Dunăre-Marea Neagră), care realizează conexiunea între Marea Nordului (portul Rotterdam) și Marea Neagră (portul Constanța Sud – Agigea).

Canalul Dunăre-Marea Neagră sau Magistrala Albastră a fost inaugurat în anul 1984; artera principală, dintre Cernavodă și Constanța, are 64,4 km lungime, iar ramura de nord, Poarta Albă-Midia-Năvodari, are o lungime de 31,2 km.

ANALIZĂ CRITICĂ

1. De ce teritoriul României nu aparține spațiului Peninsulei Balcanice?
2. Indică câte un avantaj – economic și istoric – al faptului că România este țară carpatică, dunăreană și pontică.
3. Explică afirmația: *România este considerată poarta Europei către țările balcanice, Orientul Mijlociu, Rusia și țările ex-sovietice.*

TEST SECVENȚIAL

Subiectul I ..... 16 puncte

Scrie pe foaia de test informația care completează fiecare dintre afirmațiile de mai jos:

1. România are o suprafață de 238.397 km², fiind un stat de mărime .....
2. Centrul țării este traversat de meridianul de .....
3. România are granița integral fluvială cu țara vecină numită .....
4. Paralela care traversează România prin partea sa centrală are .....° latitudine nordică.
5. România este situată în partea de ..... a regiunii Europa Centrală.
6. Statul vecin cu care România are două sectoare de graniță este .....
7. Paralela de 45° lat. N și meridianul de 25° long. E se intersectează pe teritoriul județului .....
8. Canalul Dunăre-Marea Neagră este cunoscut și sub numele de .....

Subiectul II ..... 20 de puncte

Apreciază dacă următoarele afirmații sunt adevărate (A) sau false (F):

1. Climatul României este temperat, datorită poziției matematice la jumătatea distanței dintre Polul Nord și Ecuator. (A/F)
2. Granița României cu Bulgaria se desfășoară pe direcție generală de la nord la sud. (A/F)
3. Lungimea totală a granițelor de stat ale României este de 2.500 km. (A/F)
4. România este localizată longitudinal în emisfera nordică. (A/F)
5. Râul Prut formează granița României cu Republica Moldova. (A/F)

Subiectul III ..... 18 puncte

Completează spațiile libere cu noțiunile potrivite, astfel încât textul de mai jos să fie corect:

Din punct de vedere ...(1)... sau al coordonatelor geografice, România se desfășoară între 43°37' latitudine N, orașul ...(2)..., cel mai sudic punct al țării și 48°15' latitudine N, satul ...(3)..., cel mai nordic punct al țării. La o analiză atentă a suportului cartografic, se poate observa că între cele două coordonate menționate anterior se află paralela de ...(4)... latitudine N, care reprezintă jumătatea emisferei nordice și explică poziționarea teritoriului României în zona climei temperate.

Longitudinal, România este situată între localitatea ...(5)..., considerată cel mai vestic punct al țării și orașul ...(6)..., cel mai estic punct al țării.

Subiectul IV ..... 12 puncte

Definește termenii: latitudine, longitudine.

Subiectul V ..... 12 puncte

Se dau următoarele caracteristici geografice: 38% din lungimea totală, Pontus Euxinus, 2/3 din lungimea totală, fluviul Dunărea, litoral de 245 km, lanțul Munților Carpați.

Notează pe foaia de test, sub formă de tabel, asocierea corectă a caracteristicilor geografice cu elementele naturale de importanță europeană ale României.

Țară carpatică	Țară dunăreană	Țară pontică

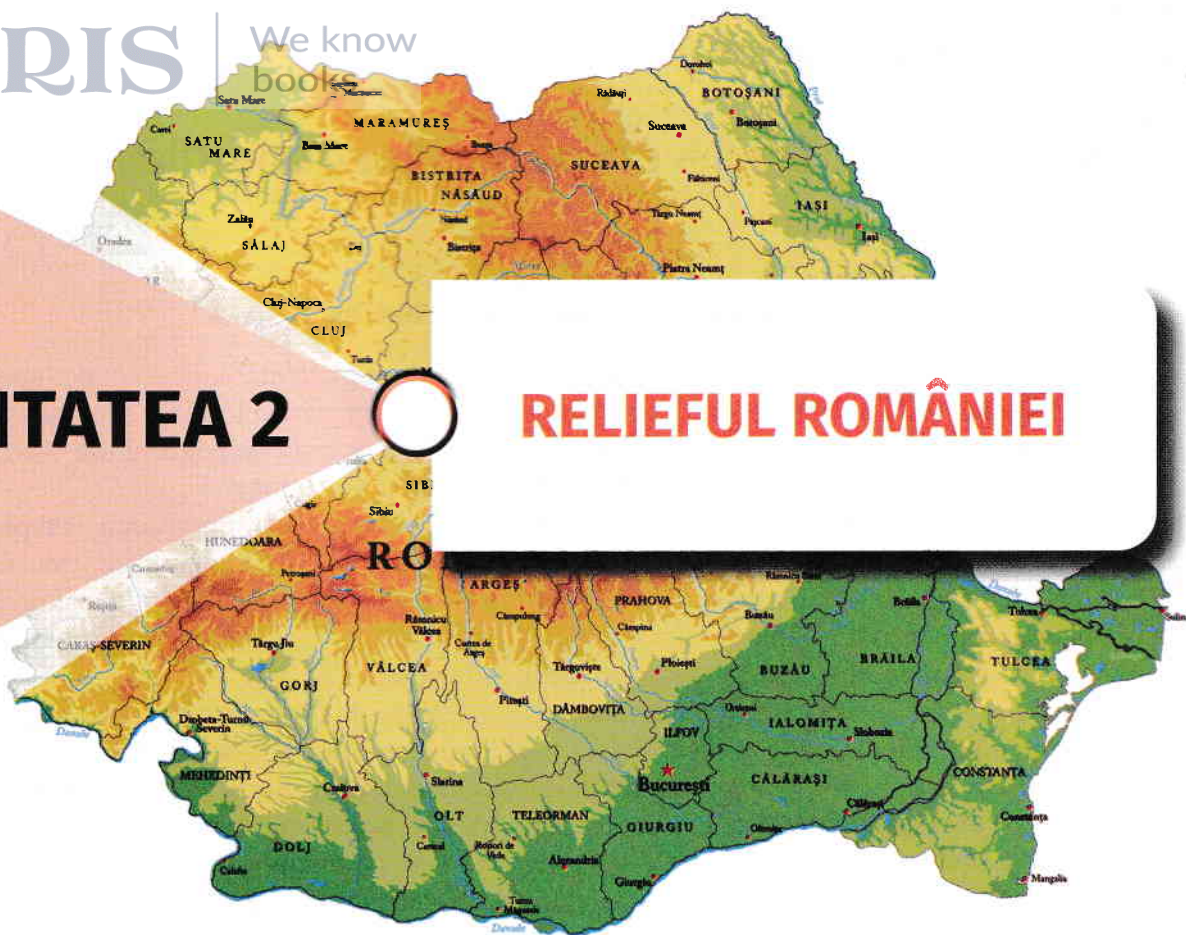
Subiectul VI ..... 12 puncte

Precizează:

- a. consecințele poziției matematice asupra teritoriului României;
- b. consecințele așezării geografice a teritoriului României.

Timp de lucru: 50 minute • Din oficiu: se acordă 10 puncte • Total: 100 de puncte

Succes! 😊

UNITATEA 2

RELIEFUL ROMÂNIEI

• Relieful

- Caracteristici generale

Studiu de caz: Cutremurele în România •

Prezentarea regulilor de comportament în caz de cutremur

• Unitățile majore de relief: Munții Carpați

- Carpații Orientali
- Carpații Meridionali
- Carpații Occidentali

• Unitățile majore de relief: Depresiunea Colinară a Transilvaniei

• Unitățile majore de relief: Dealurile și podișurile extracarpatice

- Subcarpații
- Podișul Getic • Podișul Mehedinți
- Podișul Moldovei
- Podișul Dobrogei
- Dealurile de Vest

• Unitățile majore de relief: Câmpiile

- Câmpia de Vest
- Câmpia Română

• Unitățile majore de relief: Delta Dunării •

Platforma continentală a Mării Negre
Studiu de caz: Interpretarea unor profile geografice

Aplicație practică: Relieful orizontului local/localității/ județului natal

Studiu de caz: Rolul reliefului în amenajarea teritoriului

Studiu de caz: Identificarea unor fenomene și procese de risc din orizontul local (alunecările de teren, șiroire/ torențialitate etc.) și stabilirea unor măsuri de prevenire/combateră/diminuare

- Test de recapitulare și autoevaluare
- Test secvențial

REAMINTEȘTE-ȚI

- Ce se înțelege prin relief și care sunt caracteristicile principalelor trepte de relief.

Relieful – caracteristici generale

Caracteristicile generale ale reliefului României

Pe o suprafață relativ redusă, România prezintă o mare **varietate** a formelor și a tipurilor genetice de relief, ce se dispun de la nivelul 0 m al țărmului Mării Negre până la 2.544 m altitudine, în Vârful Moldoveanu din Munții Făgăraș. În afară de munți, dealuri/podișuri și câmpii, există și diverse tipuri genetice de relief: fluvial, glaciatic, vulcanic, carstic, eolian, litoral. Prezența culoarelor de vale, a depresiunilor și a suprafețelor cu pantă lină sau moderată creează condiții favorabile pentru dezvoltarea așezărilor omenești și a căilor de comunicații, conferind **accesibilitate** unei mari părți din teritoriul țării. Varietatea reliefului se transferă și în **complementaritatea** resurselor naturale (resurse metalifere, cărbuni superiori – în zonele montane; petrol, gaze naturale, sare, cărbuni inferiori – în zonele colinare; petrol și gaze naturale – în zonele de câmpie și în platforma continentală a Mării Negre; diferite roci de construcție în toate unitățile de relief),

precum și a activităților economice specifice fiecărei trepte de relief (exploatarea și prelucrarea lemnului, creșterea animalelor, pomicultura, viticultura, cultura plantelor de câmp).

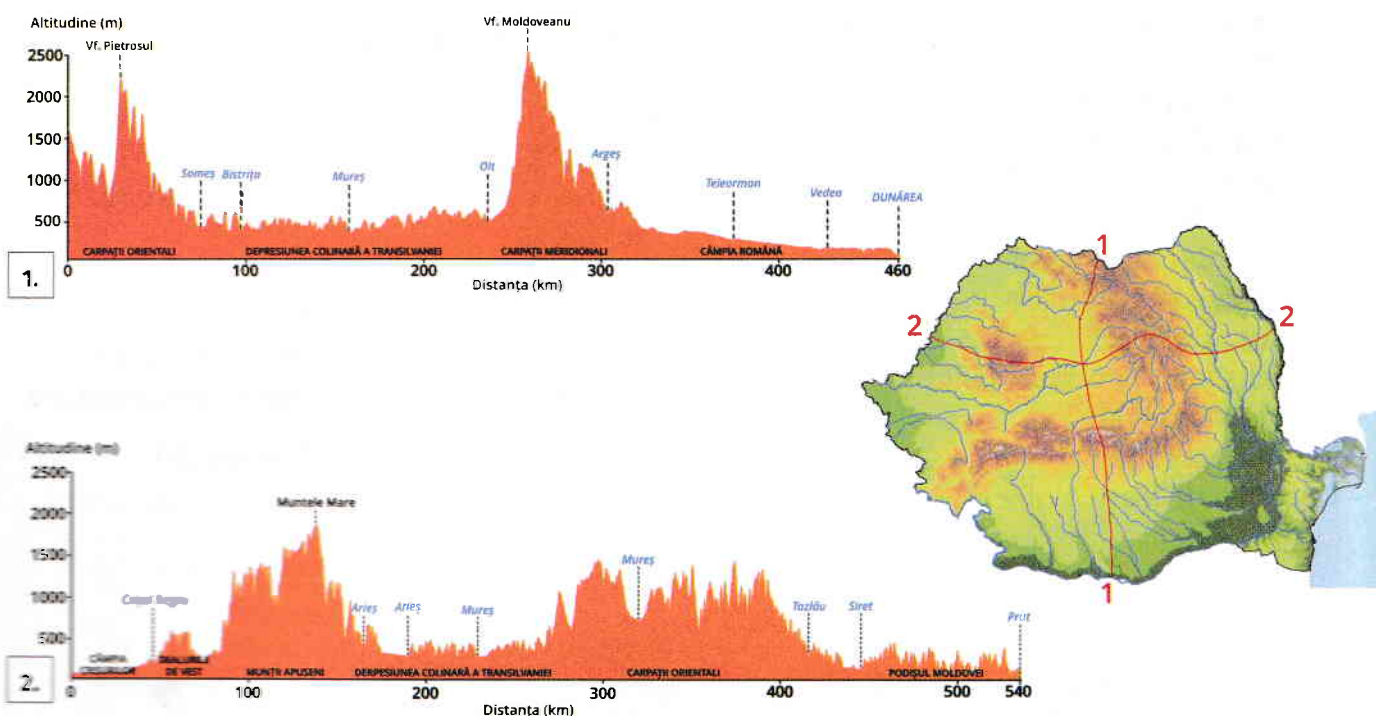
O caracteristică interesantă este **proporționalitatea** formelor majore de relief, fiecareia dintre ele revenindu-i aproximativ 1/3 din suprafața țării, mai exact: 28% munților, 42% dealurilor și podișurilor, 30% câmpiilor.

Originalitatea teritoriului este dată de dispunerea treptelor de relief în **zone concentrice**, care descresc altitudinal din centrul țării (unde este situat arcul carpatic), spre marginile teritoriului.

Această **dispunere simetrică**, ce poate fi asemănată cu un amfiteatru, influențează direcția de curgere a râurilor, care este radiar-concentrică, pentru râurile interioare și circulară, pentru râurile de la granițe (Dunăre, Prut, Tisa).

Aplică

1. Realizează o reprezentare grafică care să ilustreze proporționalitatea treptelor de relief.
2. Analizează cele două profile geografice de mai jos și precizează elementele care pun în evidență dispunerea simetrică a treptelor de relief.

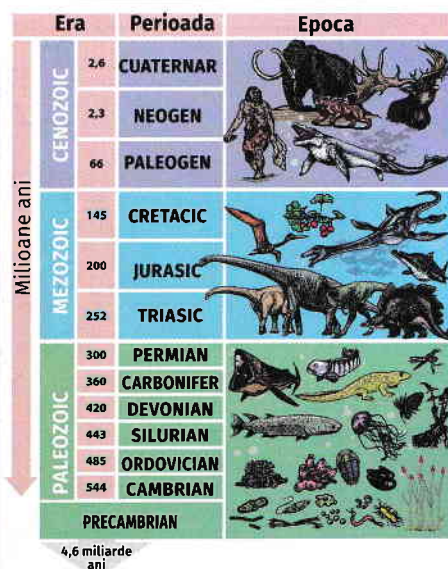

Formarea și evoluția reliefului României

Relieful României este rezultatul unei evoluții îndelungate, determinate de: evoluția generală a scoarței terestre, etapele de formare a munților (orogeneze), alcătuirea și structura geologică a scoarței și acțiunea modelatoare a factorilor externi.

Cele mai vechi urme ale unui **uscat continental precambrian** au fost identificate în fundamentul Podișului Moldovei (aici se află o porțiune din cel mai vechi nucleu continental european – Platforma Est-Europeană –, care s-a scufundat în trepte spre Carpații Orientali și a fost acoperit de strate sedimentare groase, depuse de-a lungul celorlalte ere). Partea centrală a Podișului Dobrogei (Podișul Casimcei), formată din șisturi verzi (cele mai vechi și dure roci existente pe teritoriul României), face parte dintr-un lanț muntos format în timpul **orogenezei caledoniene** (mijlocul Erei Paleozoice). În nordul Dobrogei, sunt prezenți munți formați în următoarea orogeneză, cea **hercinică** (sfârșitul Erei Paleozoice) – Munții Măcin.

Munții Carpați s-au format mai târziu, în **orogeneza alpină** (sfârșitul Erei Mezozoice – Cretacic și începutul Erei Neozoice – Paleogen). Inițial s-a înălțat axul cristalin al acestor munți, apoi munții formați din roci sedimentare cutate. În ultimele faze ale orogenezei alpine, s-au cutat și înălțat sedimentele acumulate la marginea munților, luând astfel naștere Subcarpații. Ulterior, în Neogen, s-au înălțat și munții vulcanici, în vestul Carpaților Orientali și în sudul Munților Apuseni. Munții au fost afectați și de mișcări tectonice de înălțare sau de scufundare lentă. Odată cu ridicarea lanțului carpatic, în interiorul acestuia s-a produs o mișcare de scufundare, în urma căreia s-a format Depresiunea Colinară a Transilvaniei, iar la începutul Cuaternarului s-a produs o mișcare de înălțare a Carpaților Meridionali cu circa 1.000 m. Treptat, lacurile din exteriorul Carpaților (Moldav, Getic și Panonic) au fost umplute cu sedimente cărăte de râuri, luând naștere mai întâi podișurile (Podișul Moldovei, Podișul Getic, Dealurile de Vest) și apoi câmpiile (Câmpia Română, Câmpia de Vest). Cea mai tânără unitate de relief a țării, în continuă formare și astăzi, este Delta Dunării.

Scara geocronologică (simplificată)

Dicționar

Scară geocronologică – scara evoluției în timp a Pământului realizată pe baza descoperirilor geologice, biologice și istorice; cuprinde ca subdiviziuni de timp: ere, perioade, epoci, vârste.

Orogeneză – mișcare lentă de cutare și înălțare a scoarței terestre care durează 150-200 de milioane de ani și are drept rezultat formarea lanțurilor muntoase.

Glaciațiune – perioadă de răcire a climei, care determină extinderea suprafețelor acoperite de ghețarii de calotă și ghețarii montani.

Aplică

Menționează agenții interni și externi care au contribuit la modelarea scoarței terestre. Explică cum a acționat fiecare dintre aceștia.

REAMINTEȘTE-ȚI

- Care sunt principalele categorii de roci și modul lor de formare.

Unitățile majore de relief. Relieful României cuprinde două tipuri de unități de relief:

- ✓ **unități de orogen:** Carpații Orientali, Carpații Meridionali, Carpații Occidentali, Subcarpații, Masivul Dobrogei de Nord și Podișul Mehedinți;
- ✓ **unități de platformă (formate prin acumularea de sedimente):** Depresiunea Colinară a Transilvaniei, Dealurile de Vest, Podișul Dobrogei de Sud, Podișul Moldovei, Podișul Getic, Câmpia de Vest, Câmpia Română, Lunca Dunării, Delta Dunării, Platforma Continentală a Mării Negre.